

บทที่ 5

บทสรุปและเสนอแนะ

1. บทสรุป

จากการศึกษาในบทที่ผ่านมาพบว่ากระบวนการยุติธรรมของไทยนั้นมุ่งที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้สาสมกับการกระทำผิดที่เขาเหล่านั้นได้กระทำ โดยการนำตัวบุคคลกลุ่มนั้นมาลงโทษจำคุก ซึ่งปัจจุบันไม่ว่าศาล พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนคิดว่าการลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดนั้นเป็นการแก้แค้นทดแทนให้ผู้กระทำความผิดได้รับความทุกข์ยากลำบาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ใช่การแก้ปัญหของสังคมอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นการเพิ่มภาระให้แก่หน่วยงานของรัฐ และหากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของไทยยังคิดว่าการลงโทษจำคุกเปรียบเสมือนยาวิเศษที่สามารถรักษาได้ทุกโรค ย่อมนำมาซึ่งปัญหาสังคมอีกมากมาย เช่น ปัญหาความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ ปัญหาอาชญากรรมที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าการใช้โทษจำคุกแก่ผู้กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวยังไม่ใช่การแก้ปัญหที่ถูกต้องหากแต่เป็นการแก้ปัญหที่ปลายเหตุ ดังนั้น รัฐควรหามาตรการอื่นมาบังคับใช้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมแทนการลงโทษทางอาญา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ศาลสามารถนำมาบังคับใช้เพื่อแก้ปัญหสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมได้ เนื่องจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ในป้องกันสังคมและป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดหวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ดังนั้น หากรัฐสามารถนำกลุ่มบุคคลที่กระทำความผิดที่เป็นความผิดเล็กน้อย และเขาเหล่านั้นยังสามารถนำมาบำบัดฟื้นฟูให้เป็นคนดีของสังคมได้ โดยเฉพาะในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งถือว่ามีปริมาณมากที่สุดและถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการก่ออาชญากรรมในประเภทอื่นๆ โดยการนำกลุ่มบุคคลที่มียาเสพติดไว้เพื่อเสพและไม่ใช้ผู้จำหน่ายยาเสพติดและไม่อยู่ในเงื่อนไขของการเข้ารับการฟื้นฟูตามกฎหมายมาบำบัดฟื้นฟูให้เป็นคนดีของสังคมโดยไม่ต้องพิพากษาลงโทษจำคุก ผู้วิจัยเชื่อว่าปัญหาอาชญากรรมของสังคมจะลดน้อยลงอย่างแน่นอน ในทางกลับกันหากรัฐมุ่งบังคับใช้มาตรการลงโทษจำคุกมากเกินไปจะนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ มากมาย เพราะเรือนจำถือว่าเป็นแหล่งอนุบาลอาชญากรรมของสังคม หากรัฐนำบุคคลที่ไม่ใช่อาชญากรรมที่แท้จริงเข้าไปอยู่ในเรือนจำ หรือนำกลุ่มบุคคลที่ยังสามารถแก้ไขเยียวยาให้

กลับมาเป็นพลเมืองดีของสังคมได้หรือบุคคลที่กระทำความผิดเล็กๆ น้อยๆ เข้าไปอยู่ปะปนกับนักโทษเพียงระยะเวลาสั้นๆ เขาเหล่านั้นย่อมได้รับการเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่ดี และเมื่อออกจากเรือนจำเขาเหล่านั้นก็จะถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วร้ายที่ไม่สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเช่นคนปกติ ทั้งนี้ก็เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันยังไม่ให้การยอมรับบุคคลที่เคยต้องโทษจำคุก ดังนั้นหากบุคคลกลุ่มนี้ออกมาจากเรือนจำก็ไม่สามารถหาอาชีพหรือสมัครเข้าทำงานได้ เขาเหล่านั้นย่อมหันกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกเพื่อการอยู่รอดในสังคม

และจากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญาของไทยว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัย ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีกฎหมายอีกหลายมาตราที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการเปิดช่องทางในการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนั้นยังพบว่าวิธีการเพื่อความปลอดภัยสามารถนำมาใช้บังคับในการกักขังผู้กระทำความผิดออกจากกระบวนการฟ้องร้องดำเนินคดีหากความผิดดังกล่าวเป็นความผิดเล็กน้อยโดยพิจารณาประกอบกับประวัติภูมิหลัง บุคลิกภาพ สิ่งแวดล้อม ของแต่ละบุคคลเป็นกรณีไปและถึงแม้มาตรการวิธีการเพื่อความปลอดภัยจะไม่ได้เป็นมาตรการการกักขังเพื่อลดปริมาณคดีสู่ศาลโดยตรงก็ตาม แต่ถือได้ว่าส่งผลทางอ้อมในการลดปริมาณคดีในระดับหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการนำมาตราที่เหมาะสมมาบังคับใช้กับผู้ที่มีสภาพอันตรายแต่ไม่ควรที่จะต้องคุมขังในเรือนจำเพื่อเป็นการเยียวยาบุคคลดังกล่าวมิให้กระทำผิด และแม้ว่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 จะให้ดุลยพินิจแก่ศาลในการรอกการลงโทษและใช้เงื่อนไขการคุมประพฤติก็ตาม แต่ถึงอย่างไรวิธีการเพื่อความปลอดภัยก็ยังเป็นมาตรการในการช่วยลดปริมาณอาชญากรรมของสังคมและเป็นการเลี่ยงการบังคับโทษจำคุก และเนื่องด้วยการใช้โทษจำคุกนั้นมีความเหมาะสมกับผู้กระทำผิดบางกลุ่มบางประเภทเท่านั้น ดังนั้น หากรัฐสามารถนำมาตรการในการป้องกันสังคม กล่าวคือ วิธีการเพื่อความปลอดภัย มาบังคับใช้ควบคู่กับมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด คือ การบังคับโทษจำคุก อย่างเป็นระบบ ได้สัดส่วน สอดคล้องต้องกันตามหลักความสมควรแก่เหตุ ปัญหาอาชญากรรมในสังคมที่มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี ก็จะสามารถควบคุมได้

ซึ่งจากการศึกษาวิธีการเพื่อความปลอดภัยของไทยพบว่าปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 ซึ่งกำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยไว้ 5 ประเภท คือ

- 1) กักกัน
- 2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- 3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- 4) คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล

5) ห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

และจากการศึกษาพบว่ามาตรการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยของไทยที่กล่าวมาทั้ง 5 ประการยังมีข้อบกพร่องที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในหมวดที่เกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตั้งแต่มาตรา 39 ถึงมาตรา 50 ดังกล่าวในหัวข้อต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในบทที่ผ่านมาทั้งหมดผู้วิจัยพบประเด็นปัญหาตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับมาตรการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

2.1 มาตรา 41 บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิจารณาคดีให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ในความผิดดังต่อไปนี้” ผู้วิจัยเห็นควรตัดคำว่า “ไม่ต่ำกว่า 6 เดือนมาแล้ว” ออก เนื่องจากการกำหนดโทษขั้นต่ำในการบังคับใช้การกักกันจะไม่ใช่เป็นประโยชน์ต่อศาลในการบังคับใช้มาตรา 41 เพราะในบางคดีศาลลงโทษจำคุกจำเลยต่ำกว่าหกเดือน และหากผู้กระทำความผิดซ้ำกันหลายครั้งจนเป็นนิสัยก็ไม่สามารถนำมาตราการกักกันมาบังคับใช้กับบุคคลนั้นได้ และหากศาลพิพากษาจำคุกเขาเพียงระยะเวลาสั้นๆ ก็ไม่ใช่การแก้ปัญหาก็ถูกต้องและนำมาซึ่งปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย

2.2 มาตรา 41 บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิจารณาคดีให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก” ผู้วิจัยเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิจารณาคดีให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ในความผิดดังต่อไปนี้ คือ ” ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการเพิ่มเติมเงื่อนไขในการบังคับใช้การกักกันให้มีการนำบุคคลที่เคยถูกศาลรอการลงโทษมาแล้ว 2 ครั้งในความผิดบางประเภทที่ไม่สมควรให้เขาต้องโทษในเรือนจำ และนอกจากนั้นยังพบว่าบุคคลที่มีการกระทำความผิดซ้ำๆ ติดต่อกันถึง 2 ครั้งนั้นถือว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิดจนเป็นนิสัยและเห็นสมควรได้รับการเยียวยาและแก้ไขฟื้นฟูให้เขากลับตนเป็นพลเมืองดีของสังคมและของครอบครัว ยกตัวอย่างเช่น ความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองซึ่งบางครั้งเขาเหล่านั้นอาจมีไว้เพื่อเสพแต่ไม่อยู่ในเงื่อนไขในการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2534 ซึ่งคดีเหล่านี้ส่วนใหญ่ศาลจะพิพากษารอการลงโทษ แต่หากมีการกระทำผิดซ้ำๆ 2 ครั้ง และหากมีการกระทำผิดครั้งที่ 3 ส่วนใหญ่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำคุกโดยไม่รอการลงโทษจำคุกให้กับผู้กระทำผิด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเขาเหล่านั้นยังเป็นบุคคลที่ยังสามารถที่จะแก้ไข

เยี่ยวยาให้กลับเป็นพลเมืองดีของสังคมได้ แต่ไม่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูจากอาการติดยาเสพติด ดังนั้นหากนำเขาเหล่านั้นเข้าไปอยู่ในเรือนจำเพียงระยะเวลาสั้นๆ ย่อมไม่เกิดผลดีต่อตัวจำเลยเอง และต่อสังคม และหากสามารถแยกบุคคลเหล่านี้มาบำบัดฟื้นฟู แก้ไขเยี่ยวยา ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเข้ารับการฝึกอาชีพ ผู้วิจัยเชื่อว่าเขาเหล่านั้นจะไม่หันกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

2.3 เนื่องด้วยประมวลกฎหมายอาญามาตรา 41 จะสามารถบังคับใช้ได้ต้องเป็นกรณีที่เข้าเงื่อนไขในบทบัญญัติมาตรา 41 (1) - (8) เท่านั้น ซึ่งหากปรากฏกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติอื่น เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2534 ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 41 ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า เพื่อให้การบังคับใช้มาตรา 41 แห่งประมวลกฎหมายอาญาสามารถบังคับใช้กับฐานความผิดดังกล่าวได้ ซึ่งความผิดเหล่านี้มีพฤติการณ์กระทำความผิดเป็นจำนวนมากและเพื่อเป็นการลดปริมาณนักโทษในเรือนจำและเป็นความผิดที่สามารถแก้ไขเยี่ยวยาให้เขาเหล่านั้นเป็นคนดีของสังคมได้ และเพื่อให้มาตรา 41 สามารถบังคับใช้กับฐานความผิดดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้เพิ่มเติมมาตรา 41 แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยเพิ่มเติม (9) – (11) ดังนี้

(9) ความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

(10) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2534

(11) ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ศ.2550

2.4 ปัจจุบันสถานที่กักกันไม่มีความชัดเจนจึงทำให้ต้องนำผู้ต้องถูกกักกัน ไปกักกันไว้ในเรือนจำแทน ทำให้ผู้ต้องถูกกักกันมีความรู้สึกว่าเขาถูกต้องโทษจำคุก และแม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 และได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 154/2511¹³⁸ เรื่อง กำหนดเขต เขตกักกันนครปฐม ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2511 ให้กำหนดเขตกักกันนครปฐม ขึ้นที่ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม เพื่อดำเนินการควบคุม ทัศนศึกษาอบรม และฝึกหัดอาชีพผู้ถูกกักกัน และคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 643/2512¹³⁹ เรื่อง กำหนดเขตกักกันลาดบัวขาว ลงวันที่ 18 กันยายน 2513 ให้กำหนดเขตกักกันลาดบัวขาว ขึ้นที่ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อดำเนินการเช่นเดียวกับเขตกักกันนครปฐม ซึ่งน้อยมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตลอดจนศาลไม่กล้าที่จะบังคับใช้วิธีการกักกันอย่างจริงจัง ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการกักกันมีมากขึ้นจึงควรให้มีการเพิ่มเติม

¹³⁸ ราชกิจจานุเบกษา (แผนกราชกิจจาฯ) เล่ม 85 ตอนที่ 6 (19 มีนาคม 2511), น. 842.

¹³⁹ ราชกิจจานุเบกษา (แผนกราชกิจจาฯ) เล่ม 87 ตอนที่ 6 (27 มีนาคม 2513), น. 213.

มาตรการในการกักกันดังเช่นวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศญี่ปุ่น กล่าวคือ ประเทศญี่ปุ่นมีมาตรการการกักกันโดยการกักบริเวณให้อยู่ในที่อยู่อาศัย โดยใช้กำไลข้อมือ ข้อเท้าอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้ต้องกักกันดังที่ประเทศไทยบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดฐานเมาแล้วขับ และให้ประกอบอาชีพหรือทำงานที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด ซึ่งหากประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้ได้ย่อมส่งผลดีต่อรัฐบาลในด้านงบประมาณ บุคลากรในการควบคุมดูแลผู้ต้องหา และไม่ต้องจัดหาสถานที่ในการกักกันผู้ต้องหา ตลอดจนส่งผลดีต่อตัวผู้ต้องหาเอง

2.5 เพื่อให้การบังคับใช้มาตรา 45 แห่งประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยเรื่องการห้ามเข้าเขตกำหนดมีการบังคับใช้จริงจังและเห็นผลเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการนำมาตรการคุมประพฤติโดยการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ ข้อมือ หรือ ข้อเท้าอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ต้องคำพิพากษา ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันผู้พิพากษาไม่สามารถทราบได้ว่าหากพิพากษาให้ต้องห้ามจำเลยเข้าสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง และจำเลยยังฝ่าฝืน เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานไหนจะเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบคอยติดตามไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าไปในสถานที่ต้องห้ามดังกล่าว หรือหากจะให้พนักงานคุมประพฤติคอยสอดส่องดูแลก็คงจะเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากปัจจุบันพนักงานคุมประพฤตินี้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ และแม้ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 194 จะบัญญัติกำหนดโทษสำหรับผู้ต้องคำพิพากษาห้ามเข้าเขตกำหนดตามมาตรา 45 ไว้ก็ตาม แต่โทษในมาตราดังกล่าวก็มีจำนวนน้อยซึ่งอาจทำให้ผู้ต้องโทษไม่เกรงกลัวต่อการที่จะต้องฝ่าฝืนคำสั่งศาล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงโทษปรับในมาตรา 194 ซึ่งปัจจุบันมาตรา 45 กำหนดโทษปรับไว้ไม่เกินสองพันบาท หากนำมาเปรียบเทียบกับความผิดลหุโทษแล้วจะพบว่าความผิดลหุโทษมีอัตราโทษปรับมากกว่ามาตรา 194 ดังนั้น เพื่อให้อัตราโทษปรับในมาตราดังกล่าวมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและเพื่อให้ผู้ต้องโทษเกิดความเกรงกลัวต่อการที่จะต้องฝ่าฝืนคำสั่งศาล จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโทษปรับในมาตรา 194 เป็น “ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

2.6 จากการศึกษามาตรา 46 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประกอบพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 7 ในบทที่ 4 พบประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้มีความชัดเจนและเป็นไปแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ เห็นควรให้มีการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 มาตรา 7 โดยระบุให้ชัดเจนว่า “หากกรณีพนักงานสอบสวนสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงพนักงานสอบสวนสามารถนำตัวผู้ถูกจับ ไปมัดฟองได้เสมือนกับเป็นการดำเนินคดีอาญาในศาลแขวง ทั้งนี้ให้นำพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีความอาญาในศาลแขวงมาบังคับใช้กับวิธีการเพื่อ

ความปลอดภัยในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 46 เสมือนกับเป็นความผิดอาญา” ทั้งนี้ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4

2.7 ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาคือว่ามีว่า เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จ พนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลจังหวัดหรือศาลแขวง หรือต้องฟ้องตามฐานความผิดที่ผู้ต้องหาอาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ซึ่งประเด็นดังกล่าวไม่มีความชัดเจน ประกอบกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 46 เป็นกรณีที่มีความผิดยังไม่เกิดขึ้น เพียงแต่อาจจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำการใดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อมีเหตุอันสมควรเชื่อว่าจะเกิดเหตุดังกล่าวศาลก็มีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ แต่กฎหมายก็หาได้บัญญัติว่าให้อำนาจศาลใดเป็นผู้พิจารณาและตัดสินคดีดังกล่าว ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยอื่นๆ ก็จะพบว่ามาตรการอื่นๆ นั้นเป็นกรณีที่ความผิดได้เกิดขึ้นแล้ว พนักงานอัยการจึงสามารถฟ้องต่อศาลตามฐานความผิดที่ก่อขึ้นได้ ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ผู้วิจัยจึงควรมีการบัญญัติแก้ไขกฎหมายกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาคดี โดยกำหนดให้เป็นอำนาจพิจารณาคดีของศาลแขวง ทั้งนี้ โดยการเทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 24/2513 กล่าวคือ ผู้ว่าคดีศาลแขวงก็มีอำนาจฟ้องขอให้ศาลพิจารณาคดีพิพากษาให้กักกันจำเลยได้ ศาลแขวงพิพากษาให้กักกันจำเลยได้แม้จะมีกำหนดถึง 5 ปี เพราะการกักกันไม่ใช่โทษทางอาญา เป็นต้น

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 46 เพิ่มบทบาทและอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้สามารถบังคับใช้ได้ทันทีหากมีกรณีฉุกเฉินว่าจะกระทำความผิดเกิดขึ้น โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการ หากมีกรณีฉุกเฉินที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าอาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น พนักงานสอบสวนสามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้เพื่อป้องกันการกระทำความผิด โดยไม่ต้องรอให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อน ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนจะต้องมีพยานหลักฐานพอสมควรที่จะให้ศาลรับฟังได้ว่าจะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นถ้าไม่ดำเนินการป้องกัน เป็นต้น

2.8 จากการศึกษามาตรา 48 และ 49 ในบทที่ 4 พบประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่กระทำความผิดในขณะที่มีจิตบกพร่อง โรครจิต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบในขณะที่กระทำ

ความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 65 เพื่อสามารถยื่นคำร้องต่อศาลให้ทำการไต่สวนและ ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปบำบัดรักษาก่อนที่จะปล่อยตัวผู้นั้นออกสู่สังคม

อนึ่ง จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่าประเด็นดังกล่าวสำนักงานอัยการสูงสุด เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 48 กรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา เนื่องจากเข้า ลักษณะตามมาตรา 65 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้พนักงานอัยการได้แสดงบทบาทอำนาจ ความยุติธรรมและแสดงการรับผิดชอบในการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่สังคมในภาย หลังจากการสั่งคดีควบคุมกันไปด้วย โดยเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48/1 มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 48/1 มีสาระสำคัญดังนี้ “กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา ที่ไม่ต้องรับโทษ เนื่องจากเป็นผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนตามมาตรา 65 วรรคแรก และเห็นว่าการปล่อยตัวผู้ต้องหาดังกล่าวจะเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน พนักงานอัยการอาจ ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ส่งผู้ต้องหาไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล ให้ศาลทำการไต่สวนตามคำร้อง ของพนักงานอัยการ และหากศาลเห็นว่าการปล่อยตัวผู้ต้องหาเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชนก็ ให้นำความในมาตรา 48 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นอกจากนั้นสำนักงานอัยการสูงสุดยังเห็นว่า ปัจจุบันยังมีบุคคลที่มีสภาพจิตไม่ปกติ ตามมาตรา 65 และยังไม่ได้ก่อเหตุร้าย แต่เกรงว่าน่าจะก่อเหตุร้ายขึ้น และประมวลกฎหมายอาญาก็ มิได้บัญญัติถึงกรณีนี้เช่นกัน ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหามาเพื่อคุ้มครองสังคมจากการก่อเหตุร้ายของ บุคคลที่จิตไม่ปกติให้ครบวงจร จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นมาตรา 48/2 ดังต่อไปนี้

มาตรา 48/2 มีสาระสำคัญดังนี้ “เมื่อพนักงานสอบสวนพบเห็นหรือได้รับแจ้งจากผู้พบ เห็นบุคคลมีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น เพราะเป็นผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนตามมาตรา 65 วรรคแรก ให้พนักงานสอบสวน ส่งให้แพทย์ตรวจผู้นั้น เสร็จแล้วให้เรียกแพทย์มาให้ถ้อยคำหรือให้การว่าตรวจได้ผลประการใด ใน กรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนที่น่าจะก่อ เหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นให้พนักงานสอบสวนแจ้งเรื่องพร้อมทั้งส่ง เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณา และให้นำความในมาตรา 48/1 มาใช้ บังคับอนุโลม”

ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 48/1 และ 48/2 ดังที่กล่าวมาข้างต้น และหากกฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับคงเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประชาชน และต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

2.9 จากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 50 ในบทที่ 4 เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศ โดยเฉพาะกฎหมายของประเทศเยอรมนีซึ่งถือว่ามีความเหมือนและคล้ายกับประมวลกฎหมายอาญาของไทยมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่าประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 ของไทยยังมีช่องว่างให้ผู้กระทำความผิดหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้

และจากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมนีกำหนดมาตรการในการห้ามผู้กระทำความผิดประกอบอาชีพและภายในระยะเวลาที่ถูกห้ามประกอบอาชีพ บุคคลนั้นต้องไม่ทำงานบุคคลอื่นในอาชีพเดียวกันหรือในสาขาอาชีพ หรือในกิจการค้า หรือในสาขาของการค้านั้น มาปฏิบัติงานแทน ในฐานะของตนหรือมาปฏิบัติงานตามคำสั่งคำแนะนำของตน เมื่อเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 ของไทยพบว่าไม่ปรากฏถ้อยคำดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 50 ในวรรคสอง ดังนี้ "กรณีผู้ถูกศาลห้ามประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ และในระยะเวลาที่ถูกห้ามประกอบอาชีพ บุคคลนั้นต้องไม่ทำงานบุคคลอื่นในอาชีพเดียวกันหรือในสาขาอาชีพ หรือในกิจการค้า หรือในสาขาของการค้านั้น มาปฏิบัติงานแทน ในฐานะของตนหรือมาปฏิบัติงานตามคำสั่งคำแนะนำของตน"

และจากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญามาตรา 196 ยังพบว่าหากผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในมาตรา 50 กฎหมายกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้โดยมีกำหนดโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าบทกำหนดโทษดังกล่าวมีอัตราน้อยมาก โดยเฉพาะโทษปรับ ซึ่งอาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้เกรงกลัวต่อการฝ่าฝืนคำสั่งศาล และเมื่อนำโทษปรับดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับอัตราโทษปรับในความผิดหุโทษพบว่าความผิดหุโทษมีอัตราโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ดังนั้น เพื่อให้โทษปรับตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 196 มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันและเพื่อให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนคำสั่งศาลเกิดความเกรงกลัวต่อความผิด ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 196 ให้มีอัตราโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นในชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการ หรือชั้นศาล ซึ่งทั้งสามหน่วยงานดังกล่าวถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการบังคับใช้กฎหมาย และมีบทบาทสำคัญในการที่จะนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาบังคับใช้ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานแรกและเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดและพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของจำเลย นอกจากหน้าที่ดังกล่าวพนักงานสอบสวนยังต้องคำนึงถึงมาตรการเพื่อความปลอดภัยซึ่งถือว่าเป็นมาตรการในการช่วยลดปริมาณอาชญากรรมของสังคมทางอ้อม กล่าวคือ นอกจากพนักงานสอบสวนจะรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อเพื่อ

พิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ที่สามารถจะนำมาบังคับใช้กับมาตรการเพื่อความปลอดภัยได้ โดยการรวบรวมประวัติภูมิหลัง ความประพฤติ ส่วนตัวของผู้กระทำความผิด ครอบครัว ตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบข้างของผู้กระทำความผิด ส่งพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิจารณาสั่งสำนวน ตลอดจนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ดังนั้น รัฐบาลหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานดังกล่าวควรกำหนดนโยบายให้ผู้ได้บังคับบัญชา เช่น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ควรกำหนดมาตรการหรือกำหนดนโยบายและออกคำสั่งให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ ดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และ 138 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานอัยการ ตลอดจนผู้พิพากษานำมาพิจารณาเพื่อประกอบดุลพินิจในการพิจารณาสั่งสำนวนและพิจารณาพิพากษาบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยต่อไป

และจากการศึกษาพบว่าสำนักงานอัยการสูงสุดมีระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 71 และในหมวด 6 กำหนดมาตรการในการตั้งคดีเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ แต่พบว่าในชั้นพนักงานอัยการไม่มีการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างจริงจังซึ่งอาจจะเป็นเพราะพนักงานอัยการไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังของผู้กระทำความผิดหรืออาจจะเป็นเพราะผู้บังคับบัญชาไม่มีนโยบายในการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเพื่อให้การบังคับใช้เกิดผลเป็นรูปธรรมหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานศาลยุติธรรม ควรออกคำสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชา กล่าวคือ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ตลอดจนผู้พิพากษานำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาบังคับใช้อย่างจริงจังและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดปริมาณอาชญากรรมของสังคมในทางอ้อม และเป็นการลดปริมาณความแออัดของนักโทษในเรือนจำ